

Súd: Mestský súd Bratislava II
Spisová značka: 23P/104/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1223203429
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Tamara Ondrušková
ECLI: ECLI:SK:MSBA2:2023:1223203429.1

Uznesenie

Mestský súd Bratislava II vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: Q. H., R.. XX.XX.XXXX, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny D., C. X/A, D., dieťa rodičov - matky: S. I., R.. XX.XX.XXXX, T. D. X. XXXX/X, D., zastúpená splnomocneným zástupcom: D.. K. J., R.. XX.XX.XXXX, T. D. C. XXXX/XX, D., a otca: N. H., R.. XX.XX.XXXX, T. D. I. XX, I., o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

- I. Otec je povinný prispievať na výživu maloletej Q. H., R.. XX.XX.XXXX výživným vo výške 100,- eur mesačne, vždy k 15. dňu v mesiaci k rukám matky, počnúc doručením tohto uznesenia.
- II. Vo zvyšnej časti súd návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietá.
- III. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 28.08.2023, sa matka domáhala nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by súd zviazal otca dočasne prispievať na výživu maloletej Q. sumou 250,- eur mesačne, počnúc septembrom 2023. Matka v dôvodoch svojho návrhu uviedla, že je rozvedená, aktuálne je na materskej dovolenke, má aktívnu živnosť, z ktorej jej však neplynú žiadne príjmy. Jediným aktuálnym príjmom matky sú štátne príspevky - rodičovský príspevok a prídavok na dieťa a taktiež výživné na jej staršiu dcéru, v celkovej výške 560,- eur. Mesačné náklady na maloletú Q. predstavujú sumu 400,- eur (ubytovanie, ošatenie, strava, plienky, drogéria). Otec maloletej Q. je ženatý, z tohto manželstva má dve dcéry, má príjem zo samostatnej zárobkovej činnosti, je vlastníkom viacerých motorových vozidiel. Otec maloletej opustil dňa XX.XX.XXXX spoločný byt a maloletú Q. spolu s jej matkou ponechal bez akejkolvek finančnej podpory. Otec maloletej vyhlásil, že na jej výživu nebude prispievať, a to vzhľadom na jeho dve ďalšie vyživovacie povinnosti. Matka nie je s ohľadom na jej životnú situáciu, súčasnú mieru inflácie schopná sama zabezpečiť životné potreby maloletej Q.. Matka maloletej si aktuálne prácu hľadať nemôže, nakoľko by sa nemal kto o maloletú Q. postarať.

2. Matka k návrhu pripojila rodný list maloletej, Žiadosť o rodičovský príspevok, Žiadosť o prídavok na dieťa, výpis z bankového účtu, daňové priznanie k dani z príjmu fyzickej osoby za rok 2022, rozsudok Okresného súdu Bratislava II č. k. 28P/46/2018-122 zo dňa 13.09.2018, trestný rozkaz vydaný Okresným súdom Bratislava II č. k. 5T/6/2014-67 zo dňa 20.01.2014, Zmluvu o krátkodobom nájme bytu, Dodatok č. 1 k Zmluve o krátkodobom nájme bytu.

3. Podľa § 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Civilný mimosporový poriadok“) podľa tohto zákona súdy prejednávajú a rozhodujú veci ustanovené v tomto zákone.

Podľa § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Civilný sporový poriadok“) pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

Podľa § 325 ods. 1 Civilného sporového poriadku neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery, alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

Podľa § 326 ods. 1 Civilného sporového poriadku v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

Podľa § 329 ods. 1 Civilného sporového poriadku, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

Podľa § 329 ods. 2 Civilného sporového poriadku, pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

Podľa § 331 ods. 1 Civilného sporového poriadku návrh na nariadenie neodkladného opatrenia doručí súd ostatným stranám až spolu s uznesením, ktorým bolo neodkladné opatrenie nariadené. Ak bol návrh na jeho nariadenie odmietnutý alebo zamietnutý, uznesenie súd ostatným stranám nedoručuje, uznesenie odvolacieho súdu im doručí, len ak nim bolo neodkladné opatrenie nariadené.

Podľa § 332 ods. 1 Civilného sporového poriadku, neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rodine“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

Podľa čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

Podľa § 28 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o rodine“) súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa, b) zastupovanie maloletého dieťaťa, c) správa majetku maloletého dieťaťa.²¹ Podľa § 28 ods. 2 Zákona o rodine rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

4. Z citovaného ustanovenia § 329 CSP, ako aj zo samotného charakteru neodkladného opatrenia, vyplýva, že pred jeho nariadením nemusí súd zisťovať všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné na vydanie rozhodnutia vo veci samej. Nemožno ho však nariadiť iba na základe tvrdení navrhovateľa, bez osvedčenia aspoň základných skutočností umožňujúcich prijať záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa prostredníctvom neodkladného opatrenia má poskytnúť ochrana, ako aj o potrebe bezodkladnej úpravy pomerov. Z citovaného ustanovenia, ako aj zo samotného charakteru neodkladného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením nemusí súd zisťovať všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné na vydanie rozhodnutia vo veci samej.

5. Neodkladné opatrenie je jedným zo zabezpečovacích inštitútov v civilnom mimosporovom procese a jeho zabezpečovacia funkcia sa prejavuje najmä v schopnosti zabrániť dočasnou a provizórnou úpravu nepriaznivým následkom, ktoré by mohli pred začatím konania alebo už v začatom konaní nastať. Pri nariaďovaní neodkladného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení, a to z dôvodu, že nariadenie neodkladného opatrenia má dočasný (predbežný) charakter. V dôsledku toho sa nezisťujú všetky skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním konečného rozhodnutia vo veci samej a skutočnosti, z ktorých sa vyvodzuje dôvodnosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, nemusia byť preukázané dôkazmi. Zákon z toho dôvodu ani nepredpokladá, že by pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení mal súd vykonávať dokazovanie (§ 329 ods. 1 Civilného sporového poriadku). Pre nariadenie neodkladného opatrenia je postačujúce, pokiaľ sú okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto dočasné opatrenie aspoň osvedčené. Preukázanie alebo osvedčenie skutočností odôvodňujúcich nariadenie neodkladného opatrenia sa posudzuje len podľa obsahu návrhu a k nemu pripojených, prípadne dodatočne predložených listín. Takýto postup súdu predpokladá platná úprava (§326 ods., 1,2 CSP, § 329 ods. 1,2,3CSP) sledujúca tým dosiahnutie účelu právneho inštitútu neodkladného opatrenia, ktorým je rýchle a pružné riešenie situácie vyžadujúcej okamžitý zásah súdu.

6. Súd pri rozhodovaní o úprave rodičovských práv a povinností pred začatím konania alebo po jeho začatí v prvom rade prihliada na záujem maloletého dieťaťa. Podľa Civilného mimosporového poriadku ako prostriedok na ochranu záujmu maloletého slúži práve inštitút neodkladného opatrenia. Základnou podmienkou na nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle Civilného sporového poriadku je, aby účastník osvedčil uplatňovaný nárok a preukázal potrebu neodkladnej úpravy pomerov účastníkov konania, ktorá nemusí vyplývať len z naliehavosti situácie, ale v prípade konania starostlivosti súdu o maloletých aj z existencie záujmu maloletého dieťaťa. Súd pred samotným nariadením neodkladného opatrenia nezisťuje všetky skutočnosti potrebné pre rozhodnutie, nakoľko sa jedná o predbežnú úpravu práv a povinností, ktorá nevyžaduje zdĺhavé dokazovanie a konanie. Preto sú pre súd podstatné listinné dôkazy predložené spolu s návrhom ako aj samotný návrh, z ktorého súd vychádza.

7. Pokiaľ ide o výklad pojmu osvedčovanie, tak uvedený pojem na rozdiel od dokazovania znamená, že súd prostredníctvom označených dôkazov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodnutie. Dôkazné bremeno spočíva výlučne na navrhovateľovi neodkladného opatrenia a jeho návrh by tak mal obsahovať všetky náležitosti umožňujúce jeho meritórne vybavenie, počnúc preukázaním potreby dočasnej úpravy pomerov účastníkov konania, cez osvedčenie dôvodnosť nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, až po preukázanie nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy (či neodkladnej potreby jeho nariadenia z dôvodu verejného záujmu).

8. Inštitút neodkladného opatrenia v konaní starostlivosti o maloleté dieťa má slúžiť k ochrane práv dieťaťa v situáciách, keď sú práva dieťaťa zjavne ohrozené, do doby, keď o výchove dieťaťa nebude rozhodnuté podľa príslušných ustanovení zákona o rodine. V konaní starostlivosti o maloleté dieťa je súd pri nariaďovaní neodkladného opatrenia v záujme maloletého dieťaťa povinný starostlivo uvážiť, či sú pre také opatrenie splnené všetky zákonné podmienky. Účelom neodkladných opatrení je rýchlo a pružne riešiť situáciu, v prípade, že je potrebný okamžitý zásah súdu do pomerov účastníkov, v dotknutom prípade pomerov maloletého dieťaťa, s cieľom ochrany práv dieťaťa v prípade konkrétneho ohrozenia.

9. Neodkladné opatrenie má len dočasnú povahu, preto je možné nariadiť ho len do splnenia podmienok pre konečné rozhodnutie súdu, pričom v konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých (§ 111 CMP) má byť prostriedkom ochrany zjavne ohrozených práv dieťaťa do doby, kým nebude o nich rozhodnuté podľa príslušných ustanovení zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine.

10. Podľa ustanovenia § 366 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

11. Neodkladným opatrením možno v súlade s platným Civilným mimosporovým poriadkom nariadiť rodičovi platiť výživné v nevyhnutnej miere. Uvedeným zákonným ustanovením (§ 366 CMP) mal zákonodarca na mysli uloženie povinnosti rodičovi, ktorého zákonná vyživovacia povinnosť nebola doposiaľ súdnym rozhodnutím upravená, platiť výživné v takej miere, aby výživa dieťaťa nebola žiadnym spôsobom ohrozená, a aby sa aj rodič, ktorý nemá dieťa v osobnej starostlivosti, finančne podieľal na jeho výžive. Výživné sa určuje v nevyhnutnej miere a je určené len na uspokojovanie základných životných potrieb oprávneného, pričom nie je rozhodujúce, že povinný je schopný platiť výživné aj vo väčšom rozsahu. Navrhovateľ musí v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia preukázať potrebu bezodkladnej úpravy pomerov v kontexte potreby uloženia povinnosti platiť výživné v nevyhnutnej miere.

12. Súd poukazuje na skutočnosť, že neodkladným opatrením možno uložiť povinnosť platiť výživné len v nevyhnutnej miere. Pod pojmom nevyhnutná miera treba mať na mysli takú mieru, ktorá prispeje k zabezpečeniu základných potrieb dieťaťa. Ako už bolo uvedené, súd pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhoduje na základe neúplného dokazovania, resp. na základe tvrdení navrhovateľa.

13. Po preštudovaní spisového materiálu, oboznámení sa s návrhom matky maloletej a k návrhu pripojených listinných dôkazov, s poukazom na citované zákonné ustanovenia, dospel súd k záveru, že v danom prípade vzhľadom na liehavosť potreby bezodkladnej úpravy pomerov odôvodňujúcej nariadenie neodkladného opatrenia, nie však v celom rozsahu navrhovanom matkou maloletej.

14. Z obsahu podaného návrhu je zrejmé, že rodičia maloletého dieťaťa nie sú manželmi, podľa tvrdení matky v súčasnosti nežijú v spoločnej domácnosti. Toto tvrdenie matky podporuje skutočnosť, že otec maloletej je ženatý, nie však s matkou maloletej, okrem toho má okrem maloletej Q., ešte ďalšie dve vyživovacie povinnosti voči deťom pochádzajúcim z tohto manželstva. Matka býva v spoločnej domácnosti s maloletou Q. a s maloletou D., ktorá však nie je predmetom tohto konania, nakoľko má iného otca ako maloletá Q.. Inštitút neodkladného opatrenia v konaní starostlivosti o maloleté dieťa má slúžiť k ochrane práv dieťaťa v situáciách, keď sú práva dieťaťa zjavne ohrozené, do doby, keď o výchove dieťaťa nebude rozhodnuté podľa príslušných ustanovení zákona o rodine. V konaní starostlivosti o maloleté dieťa je súd pri nariadení neodkladného opatrenia v záujme maloletého dieťaťa povinný starostlivo uvážiť, či sú pre také opatrenie splnené všetky zákonné podmienky.

15. Matka vyčíslila náklady na maloletú Q. na sumu 400,- eur mesačne, pozostávajúce z výdavkov ubytovanie, ošatenie, stravu, plienky a drogériu, s tým že nešpecifikovala konkrétne, na ktorú položku pripadá výdavok v akej výške. Matka ďalej uviedla, že jej jediným mesačným príjmom je rodičovský príspevok, prídavky na maloleté deti a výživné, ktoré poberá na maloletú D., celkovo vo výške 560,- eur. Matka neuviedla, či vlastní nejakú nehnuteľnosť, taktiež neuviedla výšku príjmu otca maloletej. Z pripojených listinných dôkazov vyplýva, že matka poberá na maloletú D. výživné vo výške 160,- eur mesačne, na obe dcéry poberá prídavky, ktoré sú aktuálne vo výške 60,- eur na jedno dieťa. Z predloženého výpisu z účtu matky, kde matka vyfiltrovala len príjmy zo štátnej pokladnice, vyplýva, že mesačne poberá rodičovský príspevok v sume 421,- eur. Matka ďalej v návrhu uviedla, že spolu s otcom maloletej si prenajali byt, od 01.03.2022, o čom doložila aj nájomnú zmluvu, z predmetnej zmluvy zároveň vyplýva, že sa jednalo o nájom na dobu určitú, konkrétne do 28.02.2023. Matka nepredložila žiadny dodatok k zmluve, ktorý by nasvedčoval tomu, že došlo k predĺženiu nájomného vzťahu. Súdu teda nie je známe, či matka s maloletou naďalej bývajú v tomto byte alebo niekde inde, t. j. súd nemá preukázanú aktuálnu výšku nákladov matky na bývanie. Súd na základe vyššie uvedeného konštatuje, že za objektívne preukázané považuje len mesačné príjmy matky. Súd nemá preukázané, ba ani len matkou uvedené príjmy otca, poukázať je nutné aj na to, že matka neosvedčila ani výdavky na maloletú, ktoré v návrhu uviedla. Súd pri rozhodovaní o návrhu matky však bral do úvahy aj skutočnosť, že maloletá Q. má len X,X roka, matka teda nemá objektívnu možnosť pracovať, je odkázaná len na dávky od štátu. Súd teda pristúpil k uloženiu povinnosti otcovi platiť výživné na maloletú Q., no len v nevyhnutnej miere. Súd opätovne poukazuje na to, že neodkladným opatrením možno v súlade s § 366 CMP nariadiť rodičovi platiť výživné v nevyhnutnej miere. Základnou podmienkou na nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle Civilného sporového poriadku je, aby účastník osvedčil uplatňovaný

nárok a preukázal potrebu neodkladnej úpravy pomerov účastníkov konania. Súd má za to, že úprava nariadenia neodkladného opatrenia vo vzťahu k výživnému je koncipovaná tak, že takéto neodkladné opatrenie možno nariadiť len vtedy, ak je preukázateľne ohrozená výživa maloletého dieťaťa a aj v takom prípade sa výživné určuje len v nevyhnutnej miere. Vzhľadom k tomu, že súd nemal osvedčené jednak výdavky na maloletú, taktiež ani majetkové pomery otca, pristúpil k určeniu vyživovacej povinnosti, v súlade s § 366 CMP, v nevyhnutnej miere, potrebnej na zabezpečenie základných životných potrieb maloletej. V súlade s uvedeným považoval súd za primeranú sumu 100,- eur. Vo zvyšnom rozsahu súd návrh matky zamietol, a to predovšetkým s poukazom na charakter inštitútu neodkladného opatrenia pri určovaní výživného, ako aj vzhľadom na nedostatočné osvedčenie výdavkov na maloletú či majetkových pomerov otca maloletej. Matka má možnosť podať návrh vo veci samej o určenie výživného, v ktorom konaní bude súd vykonávať podrobné dokazovanie na preukázanie osobných a majetkových pomerov oboch rodičov a zároveň na zistenie skutočných výdajov a odôvodnených potrieb maloletej.

16. Neodkladné opatrenie súd vydá vtedy, ak má preukázané, že riešenie situácie maloletého dieťaťa neznesie odklad, t. j. keď je priamo ohrozená jeho výživa alebo iné dôležité záujmy. Neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere, ktoré má slúžiť len na zabezpečenie tých najnevyhnutnejších potrieb dieťaťa, ide o prežitie dieťaťa. V zmysle vyššie uvedeného preto súd v prejednávanej veci dospel k záveru, že výživa maloletej Q. za aktuálnej situácie môže byť potenciálne ohrozená, bez uloženia povinnosti otcovi platiť na jej výživu v rozsahu zodpovedajúcom v nevyhnutnej miere.

17. Uznesenie nadobúda vykonateľnosť dňom doručenia (§ 332 Civilný sporový poriadok).

18. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia uznesenia na súde, proti ktorého uzneseniu smeruje.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Odvolanie je treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil (§ 125 ods. 3 CSP).

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 1, 2 CMP).